

Zarządzenie nr 14/26
Głównego Inspektora Pracy

z dnia 29 kwietnia 2026 r.

w sprawie metod i standardów zarządzania kontrolami Państwowej Inspekcji Pracy

Na podstawie art. 37aa ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712, z 2025 r. poz. 321, 368, 620 i 769 oraz z 2026 r. poz. 160 i 473) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa metody i standardy zarządzania kontrolami Państwowej Inspekcji Pracy, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z wyjątkiem pkt IV.6.2, IV.8.3 lit. b tiret drugie i lit. c, IV.8.4, IX.1 lit. h oraz IX.2 w załączniku do zarządzenia, które wchodzi w życie z dniem 8 lipca 2026 r.

GLÓWNY INSPEKTOR PRACY

MARCIN STANECKI

METODY I STANDARDY ZARZĄDZANIA KONTROLAMI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- I.1. Celem metod i standardów zarządzania kontrolami Państwowej Inspekcji Pracy, zwanych dalej „Standardami kontroli”, jest zapewnienie:
- a) zgodności realizowanych działań kontrolnych z przepisami prawa, zarządzeniami Głównego Inspektora Pracy i innymi procedurami wewnętrznymi,
  - b) jednolitości i przejrzystości zasad zarządzania postępowaniem kontrolnym,
  - c) skutecznego i spójnego systemu zarządzania kontrolami,
  - d) zwiększenia efektywności kontroli prowadzonych przez pracowników wykonujących czynności kontrolne, zwanych dalej „inspektorami pracy”,
  - e) właściwego dokumentowania kontroli,
  - f) właściwego monitorowania i nadzorowania działań kontrolno-nadzorczych,
  - g) poszanowania praw i obowiązków podmiotów kontrolowanych.
- I.2. Cele, o których mowa w pkt I.1, osiąga się w szczególności przez skoordynowane działania Głównego Inspektora Pracy, zastępców Głównego Inspektora Pracy, okręgowych inspektorów pracy, zastępców okręgowych inspektorów pracy, dyrektorów departamentów merytorycznych, kierowników oddziałów okręgowych inspektoratów pracy, kierujących sekcją w okręgowych inspektoratach pracy, krajowych koordynatorów tematów kontrolnych, koordynatorów kontroli tematycznych i inspektorów pracy.
- I.3. Zasady ogólne zarządzania kontrolami:
- a) podejście oparte na analizie ryzyka,
  - b) adekwatność i proporcjonalność kontroli,
  - c) podział obowiązków,
  - d) dokumentowanie kontroli,
  - e) doskonalenie zawodowe (szkolenia),
  - f) sprawowanie nadzoru nad działalnością kontrolną.
- I.4. Ilekroć w Standardach kontroli jest mowa o:

- a) analizie ryzyka – należy przez to rozumieć analizę prawdopodobieństwa naruszenia prawa, o której mowa w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795 i 1826 oraz z 2026 r. poz. 507),
- b) departamencie merytorycznym – należy przez to rozumieć komórki organizacyjne w Głównym Inspektoracie Pracy właściwe do spraw prawnych, legalności zatrudnienia, nadzoru i kontroli oraz prewencji i promocji,
- c) kontroli tematycznej – należy przez to rozumieć czynności kontrolne prowadzone w celu realizacji tematu kontrolnego,
- d) Navigatorze – należy przez to rozumieć system teleinformatyczny służący do planowania kontroli oraz wspomaganie procesu kontrolnego przeprowadzanego przez inspektorów pracy,
- e) rekontroli – należy przez to rozumieć kontrolę mającą na celu sprawdzenie wykonania wystąpień, poleceń lub decyzji wydawanych przez inspektora pracy oraz decyzji wydawanych przez okręgowego inspektora pracy,
- f) SEOD – należy przez to rozumieć teleinformatyczny system elektronicznego obiegu dokumentów działający w Państwowej Inspekcji Pracy,
- g) temacie kontrolnym – należy przez to rozumieć zadanie określone w programie działania Państwowej Inspekcji Pracy i centralnym harmonogramie realizacji zadań kontrolno-nadzorczych i prewencyjnych lub innych dokumentach, realizowane według jednakowych zasad przez wszystkie lub wybrane okręgowe inspektoraty pracy,
- h) wytycznych do tematu kontrolnego – należy przez to rozumieć obowiązkowy do stosowania zbiór zasad przewidujących sposób realizacji tematu kontrolnego oraz realizacji kontroli tematycznych, określony przez krajowego koordynatora tematu kontrolnego.

II. ZAKRES PRZEDMIOTOWY I PODMIOTOWY

II.1. Standardy kontroli obejmują:

- a) zasady ogólne kontroli,
- b) planowanie kontroli,
- c) przeprowadzanie kontroli,
- d) dokumentowanie kontroli,
- e) nadzór nad kontrolami i monitorowanie ich wyników,
- f) sposoby raportowania i zasady opracowywania sprawozdań z działalności Państwowej Inspekcji Pracy,
- g) określenie narzędzi informatycznych wykorzystywanych do zarządzania kontrolami,
- h) podnoszenie kwalifikacji inspektorów pracy.

II.2. Inspektorzy pracy, a także inni pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy uczestniczący w planowaniu, przeprowadzaniu, dokumentowaniu oraz nadzorowaniu kontroli stosują Standardy kontroli.

III. KLASYFIKACJA KONTROLI

III.1. Działania kontrolno-nadzorcze Państwowej Inspekcji Pracy mają charakter kontroli interwencyjnych lub planowych.

III.2. Kontrole interwencyjne

III.2.1. Kontrole interwencyjne to rodzaj działań kontrolno-nadzorczych, które są podejmowane w trybie nagłym:

- a) w reakcji na uzasadnione podejrzenie zagrożenia życia lub zdrowia, popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
- b) w reakcji na bieżące priorytety i aktualną sytuację na rynku pracy u określonej grupy pracodawców lub w konkretnej branży (kontrole akcyjne),
- c) w reakcji na zgłoszenie podejrzenia naruszenia przepisów prawa pracy,
- d) celem realizacji ustawowych obowiązków nałożonych na Państwową Inspekcję Pracy związanych z zajęciem stanowiska w drodze decyzji lub postanowienia na wniosek innych organów lub podmiotów,
- e) celem przeprowadzenia rekontroli.

III.2.2. Kontrole interwencyjne mogą w szczególności dotyczyć:

- a) rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków,
- b) badania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy zgłaszanych do Państwowej Inspekcji Pracy,
- c) zgłoszeń zagrożeń o charakterze publicznym dla zdrowia lub życia osób,
- d) przestrzegania przepisów dotyczących emerytur pomostowych,
- e) sprawdzenia przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością, na wniosek starostów, pracodawców i organizatorów pracy,
- f) oceny zgodności budowy i stanu technicznego jednostek pływających z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- g) nadzoru rynku, w szczególności w sprawie wydawania opinii na wniosek organów celnych oraz kontroli prowadzonej w związku z otrzymanymi informacjami o wyrobach niespełniających zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań,

- h) rozpatrywania wniosków o opinię w związku z wydaniem zezwolenia ministra właściwego do spraw środowiska na prowadzenie zakładów inżynierii genetycznej,
- i) rozpatrywania wniosków w sprawie uzyskania opinii dotyczącej zastosowania w pomieszczeniach stałej pracy wyłącznie oświetlenia elektrycznego lub w sprawie zgody na usytuowanie pomieszczeń pracy poniżej poziomu otaczającego terenu,
- j) rozpatrywania wniosków o wydanie zezwolenia na wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci do ukończenia przez nie 16 roku życia,
- k) rozpatrywania sprzeciwu od zalecenia zakładowego społecznego inspektora pracy,
- l) kontroli wynikających z wniosku właściwego organu w zakresie ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 1682).

III.2.3. Podczas kontroli interwencyjnych inspektor pracy może realizować dodatkowo tematy kontrolne.

III.3. Kontrole planowe

III.3.1. Kontrole planowe dotyczą zadań Państwowej Inspekcji Pracy realizowanych w ramach:

- a) strategii – kluczowe kontrole, które ze względu na swoją specyfikę wymagają realizacji długookresowej (wieloletniej) są wykonywane w podmiotach konkretnych branż lub obejmują określone zagadnienia w strategicznych obszarach ochrony pracy,
- b) zadań rocznych – kontrole realizowane w danym roku kalendarzowym, uwzględniające bieżące priorytety działań w zakresie ochrony pracy lub prowadzone w podmiotach konkretnej branży, mające na celu doraźną ocenę przestrzegania prawa pracy lub okresowy monitoring kierunku i stopnia zmian,
- c) zadań stałych – kontrole wybranych obszarów z zakresu ochrony pracy stale monitorowanych,
- d) zadań własnych okręgowych inspektoratów pracy – kontrole ukierunkowane na ocenę przestrzegania przepisów w wybranych podmiotach, w szczególności działających w branżach charakterystycznych dla obszaru danego okręgowego inspektoratu pracy.

III.3.2. Kontrole planowe mogą dotyczyć w szczególności:

- a) nadzoru i kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów dotyczących stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, zatrudniania młodocianych i osób z niepełnosprawnościami,
- b) kontroli legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej obywateli polskich,
- c) kontroli legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców,
- d) kontroli przestrzegania obowiązku prowadzenia agencji zatrudnienia zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 1746 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 451 i 507),
- e) kontroli wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773),
- f) kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. z 2025 r. poz. 301) w zakresie powierzania pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu lub wykonywania czynności związanych z handlem w placówkach handlowych,
- g) wykonywania zadań określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług,
- h) kontroli spełniania przez wyroby wymagań, kontroli w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia oraz kontroli w zakresie niezgodności formalnych, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2025 r. poz. 568),
- i) kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku pod względem spełniania przez nie zasadniczych lub innych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. z 2023 r. poz. 215 oraz z 2025 r. poz. 1826),
- j) nadzoru nad spełnianiem przez pracodawców obowiązków określonych w art. 35 oraz art. 37 ust. 5 i 6 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń

w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1907/2006”, zgodnie z odrębnymi przepisami dotyczącymi ochrony pracy, w zakresie swoich kompetencji,

- k) nadzoru nad przestrzeganiem warunków stosowania substancji określonych przez Europejską Agencję Chemikaliów na podstawie art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 1907/2006, w zakresie swoich kompetencji,
- l) kontroli przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, o których mowa w ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 546), oraz określonych w zezwoleniach na prowadzenie zakładów inżynierii genetycznej i w zgodach na zamknięte użycie mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz w zgodach na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych,
- m) kontroli spełniania obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 43 i 516),
- n) kontroli spełniania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 192),
- o) wykonywania zadań określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o delegowaniu kierowców w transporcie drogowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 797),
- p) kontroli przestrzegania wymogów warunkowości społecznej w rozumieniu art. 2 pkt 31a ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1741, z 2025 r. poz. 321 oraz z 2026 r. poz. 305),
- q) kontroli przestrzegania przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdu, przerw i czasu odpoczynku, prowadzonych w ramach „Krajowej Strategii przepisów w zakresie czasu jazdy i czasu postoju, obowiązkowych przerw i czasu odpoczynku kierowców”, oraz kontroli czasu pracy kierowców.

IV. PLANOWANIE KONTROLI

IV.1. Planowanie kontroli odbywa się na poziomie Głównego Inspektoratu Pracy, okręgowego inspektoratu pracy oraz inspektora pracy.

IV.2. Program działania Państwowej Inspekcji Pracy

IV.2.1. Główny Inspektor Pracy opracowuje roczne i wieloletnie programy działania Państwowej Inspekcji Pracy dotyczące ukierunkowanych kontroli na podstawie analizy ryzyka, określając zadania i priorytety na najbliższy rok, a także w perspektywie wieloletniej.

IV.2.2. Program działania Państwowej Inspekcji Pracy opracowuje się biorąc pod uwagę w szczególności:

- a) konieczność realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712, z 2025 r. poz. 321, 368, 620 i 769, oraz z 2026 r. poz. 160 i 473),
- b) uwagi i zalecenia formułowane przez Radę Ochrony Pracy oraz komisje sejmowe,
- c) propozycje zgłoszone przez związki zawodowe i organizacje pracodawców, ministerstwa i inne urzędy centralne, organy nadzoru i kontroli warunków pracy, a także inne instytucje zajmujące się problematyką ochrony pracy,
- d) wyniki dotychczasowej działalności kontrolno-nadzorczej i prewencyjnej,
- e) dane statystyki publicznej w zakresie wypadków przy pracy oraz osób pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami środowiska pracy,
- f) założenia strategii Unii Europejskiej na rzecz bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, w tym plany działania Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC) i Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA),
- g) propozycje organów opiniodawczo-doradczych Głównego Inspektora Pracy, w szczególności Komisji Prawnej Głównego Inspektora Pracy, krajowych zespołów eksperckich, rad, komisji i innych zespołów powołanych przez Głównego Inspektora Pracy oraz sekcji krajowych.

IV.2.3. W Programie działania Państwowej Inspekcji Pracy uwzględnia się zadania realizowane przez inspektorów pracy wchodzących w skład Krajowego Zespołu Eksperckiego do Spraw Budownictwa w Głównym Inspektoracie Pracy, Krajowego Zespołu Eksperckiego do Spraw Zagrożeń Chemicznych, Krajowego Zespołu Eksperckiego do Spraw

Energetyki w Głównym Inspektoracie Pracy, a także Sekcji Krajowej Górnictwa i Sekcji Krajowej Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

IV.3. Na podstawie programu działania Państwowej Inspekcji Pracy na dany rok kalendarzowy opracowuje się centralny harmonogram realizacji zadań kontrolno-nadzorczych i prewencyjnych, zwany dalej „centralnym harmonogramem”, który określa formy realizacji poszczególnych zadań, terminy realizacji kontroli, terminy sprawozdań z kontroli tematycznych i liczbę kontroli tematycznych, którą obowiązkowo mają przeprowadzić poszczególne okręgowe inspektoraty pracy.

IV.4. Na podstawie centralnego harmonogramu w okręgowym inspektoracie pracy opracowuje się harmonogram realizacji zadań kontrolno-nadzorczych i prewencyjnych, zwany dalej „harmonogramem inspektoratu”, który określa wykaz tematów kontrolnych, liczbę kontroli tematycznych, którą obowiązkowo mają przeprowadzić poszczególne komórki organizacyjne lub poszczególne inspektorzy pracy oraz terminy realizacji. Harmonogram inspektoratu jest przekazywany do właściwych komórek organizacyjnych w okręgowym inspektoracie pracy.

IV.5. Koordynatorzy tematów kontrolnych i koordynatorzy kontroli tematycznych

IV.5.1 Dla tematów kontrolnych określonych w programie działania Państwowej Inspekcji Pracy i centralnym harmonogramie w Głównym Inspektoracie Pracy lub w wytypowanym okręgowym inspektoracie pracy wyznacza się krajowych koordynatorów tematów kontrolnych.

IV.5.2. Krajowych koordynatorów tematów kontrolnych wyznacza:

- a) dyrektor właściwego departamentu merytorycznego – w Głównym Inspektoracie Pracy,
- b) okręgowy inspektor pracy – w okręgowym inspektoracie pracy.

IV.5.3. Dla tematów kontrolnych określonych w harmonogramie inspektoratu okręgowy inspektor pracy wyznacza koordynatorów kontroli tematycznych.

IV.6. Wytyczne do tematów kontrolnych i listy kontrolne

IV.6.1. Krajowi koordynatorzy tematów kontrolnych opracowują wytyczne do tematów kontrolnych określające w szczególności:

- a) termin prowadzenia kontroli,
- b) zasady doboru podmiotów do kontroli,
- c) przedmiot i zagadnienia objęte kontrolą,
- d) metodykę i zasady prowadzenia kontroli – w razie konieczności,
- e) sposób dokumentowania ustaleń kontroli,
- f) zasady stosowania środków prawnych i powiadamiania o nieprawidłowościach innych organów,
- g) zakres stosowania i sposób wypełniania list kontrolnych,

- h) wymogi dotyczące sporządzenia informacji zbiorczej z realizacji kontroli tematycznych,
  - i) dane kontaktowe krajowego koordynatora tematu kontrolnego.
- IV.6.2. W wytycznych do tematu kontrolnego określa się także zakres wykorzystania informacji pozyskanych z systemu teleinformatycznego służącego do wymiany danych pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Krajową Administracją Skarbową.
- IV.6.3. Wytyczne do tematów kontrolnych udostępniane są inspektorom pracy w terminie umożliwiającym zapoznanie się z nimi przed rozpoczęciem kontroli.
- IV.6.4. W przypadku zadania własnego okręgowego inspektoratu pracy, koordynator kontroli tematycznej opracowuje wytyczne do jego realizacji. Do opracowania wytycznych stosuje się odpowiednio pkt IV.6.1, IV.6.2 i IV.6.6.
- IV.6.5. Wytyczne do tematów kontrolnych w okręgowych inspektoratach pracy są przekazywane do właściwych komórek organizacyjnych w okręgowym inspektoracie pracy.
- IV.6.6. Do wybranego tematu kontrolnego krajowy koordynator tematu kontrolnego tworzy listę kontrolną służącą gromadzeniu niezbędnych danych statystycznych, w szczególności pozwalających na określenie skali nieprawidłowości i rejestracji określonych naruszeń stwierdzonych w czasie kontroli.
- IV.6.7. Oprócz listy kontrolnej, o której mowa w pkt IV.6.6, w Głównym Inspektoracie Pracy opracowuje się listę kontrolną podstawową – bezpieczeństwo i higiena pracy oraz listę kontrolną podstawową – prawna ochrona pracy oraz legalność zatrudnienia, służące do zbierania i raportowania danych statystycznych, dotyczących realizacji podstawowych obowiązków związanych z zatrudnianiem pracowników.

IV.7. Analiza i ocena ryzyka

- IV.7.1. Analiza ryzyka stanowi wspólny i zintegrowany model dla organów kontrolnych i jednostek organizacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy. Obejmuje ona identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów prawa jest największe, a także określenie wag zidentyfikowanych obszarów oraz zastosowanie warunków logicznych.
- IV.7.2. Przeprowadzając analizę ryzyka identyfikuje się następujące parametry podmiotowe i przedmiotowe:

- a) informacje o podmiocie – „zatrudnianie i powierzanie pracy zarobkowej”, w szczególności w zakresie: wielkości podmiotu, liczby zawartych umów cywilnoprawnych oraz zatrudniania cudzoziemców, osób z niepełnosprawnościami, dzieci i młodocianych oraz pracowników tymczasowych,
- b) informacje o podmiocie – „warunki pracy”, w szczególności w obszarze: ryzyka branżowego związanego z rodzajem prowadzonej działalności, liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia oraz ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- c) wyniki kontroli organów Państwowej Inspekcji Pracy, w szczególności dotyczące skali stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, prawnej ochrony pracy, legalności zatrudnienia, realizacji decyzji, wniosków w wystąpieniach, liczby i zasadności skarg oraz postępowań w sprawach o wykroczenia.

IV.7.3. Informację o zasadach umożliwiających przypisanie przedsiębiorców do właściwej dla nich kategorii ryzyka, na podstawie okresowej analizy ryzyka, zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Inspekcji Pracy, z wyłączeniem informacji dotyczących analizy ryzyka w zakresie kontroli legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców i kontroli prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1490, 1676, 1795 i 1843).

IV.7.4. W oparciu o wyniki analizy ryzyka podmiot jest przypisywany do jednej z następujących kategorii ryzyka: niskie, średnie albo wysokie.

IV.7.5. Analiza ryzyka aktualizowana jest w okresach 3-miesięcznych i może być uzupełniana o dodatkowe parametry wynikające z dostępu Państwowej Inspekcji Pracy do baz danych i rejestrów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Krajowej Administracji Skarbowej oraz innych organów.

IV.7.6. W celu zwiększenia skuteczności kontroli Państwowej Inspekcji Pracy ryzyko jest oceniane także przez międzyinstytucjonalny zespół zadaniowy utworzony przez Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

IV.8. Typowanie podmiotów do kontroli

IV.8.1. Kontrole planowe określone w programie działania Państwowej Inspekcji Pracy powinny w szczególności obejmować przedsiębiorców:

- a) przypisanych do kategorii wysokiego ryzyka,

- b) wytypowanych na podstawie oceny ryzyka przez międzyinstytucjonalny zespół, o którym mowa w pkt IV.7.6.

IV.8.2. Inspektorzy pracy przed zaplanowaniem kontroli, mają obowiązek zapoznać się z wytycznymi do tematu kontrolnego lub zadania własnego okręgowego inspektoratu pracy oraz odpowiadają za zaplanowanie i właściwy dobór podmiotów do kontroli, pozwalający na pełne i rzetelne przeprowadzenie kontroli i zrealizowanie tematów kontrolnych, zgodnie z harmonogramem inspektoratu.

IV.8.3. Typując podmiot do kontroli inspektor pracy, oprócz analizy i oceny ryzyka, o której mowa w pkt IV.7, powinien uwzględnić:

- a) wytyczne do tematów kontrolnych określonych na dany rok w harmonogramie inspektoratu,
- b) informacje o podmiocie znajdujące się w zasobach okręgowego inspektoratu pracy, w tym:
  - analizę dokumentacji z poprzednich kontroli wraz z wydanymi środkami prawnymi,
  - dostępne dane i informacje udostępniane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Krajową Administrację Skarbową, w tym w szczególności podstawowe dane jednostkowe o płatniku składek, zakresie i miejscu jego działalności, liczbie zatrudnionych, w tym cudzoziemców, podstawach zatrudnienia,
  - dostępne dane zgromadzone w Centralnym Rejestrze Podmiotów - Krajowej Ewidencji Podatników, w rejestrze podatników VAT, w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) prowadzonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności (RCI PESEL), w Krajowym Rejestrze Sądowym, w Krajowym Rejestrze Karnym,
  - informacje uzyskiwane z mediów oraz inne informacje i sygnały, w tym od partnerów społecznych i instytucjonalnych mogące wskazywać na zasadność podjęcia czynności kontrolnych,
  - wnioski organów nadzoru nad warunkami pracy oraz innych organów o przeprowadzenie kontroli w ramach właściwości rzeczowej, w szczególności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Krajowej Administracji Skarbowej, Państwowej Inspekcji

- Sanitarnej, Urzędu Dozoru Technicznego, Państwowej Inspekcji Nadzoru Budowlanego, Straży Granicznej, czy Straży Pożarnej,
- c) informacje o podmiocie w zakresie interpretacji indywidualnych wydanych przez Głównego Inspektora Pracy, o których mowa w art. 14b ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

IV.8.4. Dane z systemu teleinformatycznego, o którym mowa w pkt IV.8.3 lit. b tiret drugie, powinny być wykorzystane w szczególności do prowadzenia kontroli związanych z realizacją następujących zagadnień:

- a) prawidłowość zatrudniania na podstawie umów cywilnoprawnych,
- b) czas pracy oraz wypłata wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy,
- c) badanie zasadności skarg i wniosków,
- d) wypadki przy pracy oraz kontrole związane z zapobieganiem wypadkom,
- e) emerytury pomostowe,
- f) przestrzeganie przepisów dotyczących zatrudniania osób z niepełnosprawnością,
- g) legalność zatrudnienia i innej pracy zarobkowej obywateli polskich;
- h) legalność zatrudnienia i innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców,
- i) świadczenie usług agencji zatrudnienia oraz powierzanie i wykonywanie pracy tymczasowej oraz outsourcing,
- j) delegowanie pracowników w ramach świadczenia usług, w tym także w międzynarodowym transporcie drogowym.

IV.8.5. Przystępując do kontroli interwencyjnej inspektor pracy powinien uwzględnić informacje, o których mowa w pkt IV.8.3.

IV.9. Plan kontroli i plany pracy inspektora pracy

IV.9.1. Na podstawie harmonogramu inspektoratu i poleceń dotyczących realizacji kontroli interwencyjnych oraz wykonania innych działań, inspektor pracy sporządza okresowe plany kontroli, obejmujące wskazanie podmiotu, w którym ma być prowadzona kontrola planowa lub interwencyjna oraz terminy kontroli.

IV.9.2. Okresowe plany kontroli stanowią część planów pracy inspektora pracy.

IV.9.3. Plany pracy sporządzane są na okres kilku dni lub tygodnia w postaci elektronicznej w Navigatorze. W planie pracy określa się w szczególności typ, nazwę, cel zadania i miejsce realizacji zadania oraz środek transportu

i uczestników podróży służbowej. Zadanie kontrolne oznacza się numerem tematu określonym w harmonogramie inspektoratu.

IV.9.4. Plan pracy jest zatwierdzany przez przełożonego inspektora pracy.

IV.9.5 W uzasadnionych przypadkach możliwe jest sporządzenie planu pracy na okres dłuższy niż tydzień lub dokonanie zmiany zatwierdzonego planu pracy.

V. REALIZACJA KONTROLI

V.1. Kontrole interwencyjne, planowe oraz działania prewencyjne realizowane są według jednolitej metodyki, na którą składają się:

- a) zarządzenia Głównego Inspektora Pracy dotyczące zasad przeprowadzania określonych kontroli, w szczególności dotyczące:
  - przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków oraz udzielania porad w jednostkach organizacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy,
  - przeprowadzania kontroli związanych z realizacją przez organy Państwowej Inspekcji Pracy obowiązków wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26)
  - przeprowadzania przez organy Państwowej Inspekcji Pracy, będące organami nadzoru rynku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku,
  - przeprowadzania przez organy Państwowej Inspekcji Pracy, będące organami wyspecjalizowanymi w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku,
  - trybu wydawania przez Państwową Inspekcję Pracy orzeczeń w sprawie dopuszczenia statku do eksploatacji pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - trybu wydawania przez Państwową Inspekcję Pracy opinii w sprawie dopuszczenia obiektu zanurzalnego do eksploatacji pod względem wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - badania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, katastrof, zdarzeń potencjalnie wypadkowych i innych wypadków, w których została

- poszkodowana co najmniej jedna osoba w związku z wykonywaniem przez nią pracy,
- przeprowadzania kontroli związanych z realizacją przez organy Państwowej Inspekcji Pracy obowiązków wynikających z przepisów ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych,
  - wyrażania opinii w sprawie obniżenia poziomu podłogi poniżej otaczającego terenu oraz zastosowania oświetlenia wyłącznie elektrycznego w pomieszczeniach stałej pracy,
- b) wytyczne do tematów kontrolnych,
  - c) listy kontrolne.
- V.2. Uzupełnieniem metodyki, o której mowa w pkt V.1, mogą być pisma informacyjne zawierające wytyczne i wyjaśnienia, polecenia kontroli lub stanowiska Komisji Prawnej Głównego Inspektora Pracy.
- V.3. Celem usprawnienia prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy pracy wykorzystują procedury dotyczące w szczególności:
- a) postępowania wyjaśniającego w sprawach o wykroczenia,
  - b) czynności kontrolnych prowadzonych w sposób zdalny,
  - c) postępowania w sprawach, w których zachodzi podejrzenie handlu ludźmi, w tym do pracy przymusowej,
  - d) postępowania inspektorów pracy i innych pracowników Państwowej Inspekcji Pracy w celu wyeliminowania lub zminimalizowania narażenia na przemoc oraz zmniejszenia skutków przemocy.
- V.4. Stanowiska Komisji Prawnej Głównego Inspektora Pracy stanowią podstawę jednolitego sposobu prowadzenia kontroli, kwalifikacji prawnej dokonanych ustaleń oraz ich dokumentowania, celem zapewnienia spójności rozstrzygnięć w sprawach rozpatrywanych przez organy Państwowej Inspekcji Pracy oraz ograniczenia ryzyk związanych z postępowaniem administracyjnym, egzekucyjnym, sądowym lub wykroczeniowym. Skład, zadania i procedury funkcjonowania Komisji Prawnej określa zarządzenie Głównego Inspektora Pracy w sprawie powołania Komisji Prawnej Głównego Inspektora Pracy.
- V.5. Kontrola służy ustaleniu stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów prawa i ma na celu:
- a) zapobieganie problemom przed ich wystąpieniem (prospektywność),
  - b) natychmiastową reakcją na stwierdzone nieprawidłowości powodujące bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników,
  - c) opis stanu faktycznego celem dokonania analizy i podjęcia działań nadzorczych (retrospektywność).

- V.6. Realizując kontrolę inspektor pracy odpowiada za:
- a) zapewnienie pełnej realizacji wytycznych do tematów kontrolnych, tak aby ustalenia kontrolne obejmowały wszystkie zagadnienia przewidziane do kontroli, zapewniając pełny, obiektywny i rzetelny obraz przestrzegania prawa,
  - b) zachowanie pełnej spójności między protokołami kontroli albo notatkami urzędowymi a danymi znajdującymi się w listach kontrolnych,
  - c) powiadamianie innych organów o stwierdzonych nieprawidłowościach w zakresie kompetencji tych organów.
- V.7. W uzasadnionych przypadkach kontrola może być prowadzona przez zespół inspektorów pracy, spośród których wyznacza się kierownika kontroli. Kierownik kontroli koordynuje prowadzenie czynności kontrolnych przez zespół, w tym realizację obowiązków, o których mowa w pkt V.6.
- V.8. W toku kontroli inspektor pracy, w razie potrzeby korzysta z danych, o których mowa w pkt IV.8.3 lit. b tiret drugie i trzecie.
- V.9. Wsparcie metodyczne i merytoryczne pracownikom realizującym kontrole tematyczne zapewniają krajowy koordynator tematu kontrolnego i koordynator kontroli tematycznej.
- V.10. Przy realizacji tematu kontrolnego inspektor pracy współpracuje z koordynatorem kontroli tematycznej w okręgowym inspektoracie pracy, a koordynator kontroli tematycznej z krajowym koordynatorem tematu kontrolnego.
- V.11. W toku kontroli inspektor pracy współdziała z innymi organami nadzoru i kontroli w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia.

VI. DOKUMENTOWANIE KONTROLI

- VI.1. Ustalenia kontroli dokumentowane są w formie protokołu kontroli albo notatki urzędowej.
- VI.2. Dodatkowo inspektor pracy na podstawie ustaleń kontroli wypełnia listy kontrolne i inne wymagane zestawienia statystyczne.
- VI.3. Podstawowym instrumentem standaryzacji dokumentowania kontroli są zarządzenia Głównego Inspektora Pracy w sprawie:
- a) wzorów druków stosowanych w działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy,
  - b) znakowania pism związanych z działalnością nadzorczo-kontrolną Państwowej Inspekcji Pracy,
  - c) wydawania upoważnień do przeprowadzania kontroli przedsiębiorców,

- d) instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykaz akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych obowiązujących w Państwowej Inspekcji Pracy,
  - e) postępowania z protokołami przesłuchań i innymi dokumentami, na które rozciąga się obowiązek zachowania tajemnicy służbowej.
- VI.4. Zarządzanie dokumentacją kontroli odbywa się elektronicznie z wykorzystaniem SEOD.
- VI.5. W przypadku braku możliwości przeprowadzenia kontroli inspektor pracy dokumentuje ten fakt w formie notatki służbowej.

VII. NADZÓR NAD KONTROLAMI I MONITOROWANIE WYNIKÓW KONTROLI

- VII.1. Główny Inspektor Pracy i okręgowy inspektor pracy sprawują nadzór bieżący, doraźny i okresowy nad prowadzeniem kontroli.
- VII.2. Główny Inspektor Pracy sprawuje nadzór przy pomocy:
- a) zastępców Głównego Inspektora Pracy,
  - b) departamentów merytorycznych,
  - c) krajowych koordynatorów tematów kontrolnych w Głównym Inspektoracie Pracy,
  - d) komórki organizacyjnej właściwej do spraw kontroli wewnętrznej,
  - e) komórki organizacyjnej właściwej do spraw audytu wewnętrznego,
  - f) komórki organizacyjnej właściwej do spraw analiz i statystyki.
- VII.3. Okręgowy inspektor pracy sprawuje nadzór przy pomocy:
- a) zastępców okręgowego inspektora pracy,
  - b) kierowników oddziałów,
  - c) kierujących sekcją,
  - d) koordynatorów kontroli tematycznych,
  - e) krajowych koordynatorów tematów kontrolnych w okręgowym inspektoracie pracy,
- VII.4. Nadzór nad prowadzeniem kontroli obejmuje:
- a) ocenę legalności działań podejmowanych przez inspektorów pracy,
  - b) celowość doboru podmiotu do kontroli,
  - c) rzetelność ustaleń,
  - d) zachowanie procedur,
  - e) ocenę kompletności i jakości dokumentacji kontroli,
  - f) poprawność danych statystycznych,
  - g) przestrzeganie zasad bezpiecznego przetwarzania danych, w tym danych osobowych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,

- oraz procedurami wewnętrznymi, w szczególności polityką bezpieczeństwa informacji Państwowej Inspekcji Pracy,
- h) przestrzeganie polityki antykorupcyjnej,
  - i) przestrzeganie Kodeksu Etyki Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy.
- VII.5. Politykę antykorupcyjną i Kodeks Etyki Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy określają odrębne zarządzenia Głównego Inspektora Pracy.
- VII.6. W ramach nadzoru przeprowadza się:
- a) analizę prawidłowości sporządzania wybranej dokumentacji kontroli, której celem jest eliminowanie nieprawidłowego i niezgodnego z przepisami oraz procedurami wewnętrznymi dokumentowania ustaleń kontroli oraz stosowania środków prawnych i podejmowania innych działań, w tym dotycząca:
    - przestrzegania wymogów formalnych dla sporządzonej dokumentacji, znakowanie pism, oznaczenie organu i adresata, datowanie dokumentów oraz stosowanie pouczeń,
    - zakresu i metodyki przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz ich zgodność z przepisami oraz wytycznymi do tematów kontrolnych,
    - sposobu opisu ustaleń faktycznych z kontroli,
    - adekwatności i prawidłowości stosowania środków prawnych, w tym działań podjętych w przypadku stwierdzenia wykroczenia albo ujawnienia przestępstwa,
    - terminowości czynności podejmowanych przez inspektora pracy,
    - zakresu współpracy z innymi organami.
  - b) weryfikację kompletności dokumentacji kontroli.
- VII.7. Sposób przeprowadzenia analizy, o której mowa w pkt VII.6 lit. a, oraz weryfikacji kompletności dokumentacji z kontroli określa zarządzenie Głównego Inspektora Pracy w sprawie nadzoru nad działalnością kontrolną pracowników wykonujących czynności kontrolne.
- VII.8. Nie rzadziej niż co trzy lata dokonywane są okresowe oceny kwalifikacyjne pracowników wykonujących czynności kontrolne, określone w art. 49 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, w toku których ocenia się w szczególności jakość pracy, odpowiedzialność wynikającą z zatrudnienia w służbie publicznej, przestrzeganie zasad współżycia społecznego oraz perspektywy rozwojowe ocenianego pracownika. Oceny kwalifikacyjnej dokonuje okręgowy inspektor pracy. Odwołanie od oceny kwalifikacyjnej rozpatruje Główny Inspektor Pracy. Terminy i tryb dokonywania okresowych ocen kwalifikacyjnych określa odrębne zarządzenie Głównego Inspektora Pracy.

- VII.9. Zastępcy Głównego Inspektora Pracy sprawują bieżący nadzór nad realizacją procesu zarządzania kontrolami w Państwowej Inspekcji Pracy i wykonywaniem zadań w tym zakresie przez osoby i komórki organizacyjne, o których mowa w pkt VII.2 lit. b-f, oraz okręgowych inspektorów pracy.
- VII.10. Departamenty merytoryczne sprawują bieżący nadzór nad terminową i prawidłową realizacją tematów kontrolnych oraz wykonywaniem zadań przez krajowych koordynatorów tematów kontrolnych.
- VII.11. Krajowy koordynator tematu kontrolnego sprawuje nadzór nad realizacją tego tematu, a w szczególności we współpracy z komórką organizacyjną właściwą do spraw analiz i statystyki:
- a) monitoruje realizację tematu kontrolnego w zakresie terminów i limitów wynikających z centralnego harmonogramu oraz kompletności i terminowości wymaganych opracowań,
  - b) weryfikuje zbiorcze dane przekazane z okręgowych inspektoratów pracy oraz wyjaśnia wątpliwości odnośnie do prawidłowości danych.
- VII.12. Komórka organizacyjna właściwa do spraw kontroli wewnętrznej ustala stopień realizacji wyznaczonych celów kontrolnych okręgowego inspektoratu pracy w obszarach:
- a) efektywności,
  - b) wiarygodności sprawozdawczości,
  - c) przestrzegania przepisów prawa oraz instrukcji i zarządzeń wewnętrznych – przez prowadzenie w okręgowym inspektoracie pracy zaplanowanych kontroli wewnętrznych (kompleksowych, problemowych, sprawdzających) i kontroli doraźnych oraz rozpatrywanie skarg na działalność okręgowych inspektorów pracy. Szczegółowe zasady działalności komórki organizacyjnej do spraw kontroli wewnętrznej określa jej wewnętrzny regulamin organizacyjny, regulamin organizacyjny Głównego Inspektoratu Pracy oraz zarządzenie Głównego Inspektora Pracy w sprawie zasad i trybu wykonywania kontroli wewnętrznej w Państwowej Inspekcji Pracy.
- VII.13. Komórka organizacyjna do spraw audytu wewnętrznego prowadzi systematyczną ocenę kontroli zarządczej pod kątem adekwatności, skuteczności i efektywności jej działania. Szczegółowy zakres działania komórki organizacyjnej do spraw audytu oraz sposób i tryb przeprowadzania audytu wewnętrznego w jednostkach organizacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy określają odrębne przepisy.
- VII.14. W Państwowej Inspekcji Pracy funkcjonuje system kontroli zarządczej, który obejmuje ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań

w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- a) zgodności realizowanych działań z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- b) skuteczności i efektywności działania,
- c) ochrony zasobów umożliwiających realizację zaplanowanych celów i zadań,
- d) efektywności i skuteczności przepływu informacji niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania,
- e) wiarygodności sprawozdań,
- f) efektywnego zarządzania ryzykiem.

VII.15. Kontrola zarządcza prowadzona jest w oparciu o:

- a) standardy i wytyczne w zakresie kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych określone w odrębnych przepisach,
- b) zarządzenie Głównego Inspektora Pracy w sprawie kontroli zarządczej w Państwowej Inspekcji Pracy.

VII.16. Komórka organizacyjna do spraw analiz i statystyki w szczególności:

- a) we współpracy z krajowym koordynatorem tematu kontrolnego weryfikuje zbiorcze dane przekazane z okręgowych inspektoratów pracy oraz wyjaśnia wątpliwości odnośnie do prawidłowości danych,
- b) we współpracy z krajowym koordynatorem tematu kontrolnego monitoruje realizację tematów kontrolnych w zakresie terminów i limitów wynikających z centralnego harmonogramu oraz kompletności i terminowości wymaganych opracowań,
- c) monitoruje stopień realizacji centralnego harmonogramu oraz wydawania i realizacji decyzji, wniosków i poleceń oraz podejmowania innych działań związanych z realizacją zadań Państwowej Inspekcji Pracy.

VII.17. Zastępcy okręgowego inspektora pracy sprawują bieżący nadzór nad procesem zarządzania kontrolami w okręgowym inspektoracie pracy i wykonywaniem zadań w tym zakresie przez osoby, o których mowa w pkt VII.3 lit. b-e.

VII.18. Koordynator kontroli tematycznej w szczególności:

- a) sprawuje bieżący nadzór nad realizacją tematu w zakresie terminów i limitów z harmonogramu inspektoratu oraz informuje kierownictwo okręgowego inspektoratu pracy o problemach związanych z jego realizacją;
- b) sprawuje bieżący nadzór nad realizacją tematu zgodnie z wytycznymi do tematu kontrolnego, w tym weryfikuje prawidłowość wypełniania list kontrolnych oraz oznaczania środków prawnych, a w razie potrzeby inicjuje i weryfikuje ich zmianę,

- c) na wniosek przeprowadzającego analizę, o której mowa w pkt VII.6 lit. a, wydaje opinię dotyczącą metodyki przeprowadzania czynności kontrolnych oraz zgodności z wytycznymi do tematu kontrolnego,
- d) współpracuje z komórkami organizacyjnymi w okręgowym inspektoracie pracy przy realizacji zadań, o których mowa w lit. a-c.

VII. 19. Kierujący sekcją w okręgowym inspektoracie pracy oraz kierownik oddziału:

- a) dokonują analizy, o której mowa w pkt VII.6 lit. a, oraz weryfikacji kompletności dokumentacji kontroli,
- b) sprawują bieżący nadzór nad terminowością rozpatrywania skarg i wniosków,
- c) sprawują bieżący nadzór nad jakością i terminowością zadań wykonywanych przez podległych inspektorów pracy, właściwym doбором podmiotów do kontroli, pozwalającym na pełne i rzetelne przeprowadzenie kontroli tematycznych, zgodnie z harmonogramem inspektoratu oraz przestrzeganiem procedur i wytycznych do tematów kontrolnych;
- d) monitorują absencję pracowników celem modyfikacji zadań powierzonych inspektorom pracy,
- e) sprawują nadzór nad powiadamianiem innych organów o stwierdzonych nieprawidłowościach w zakresie kompetencji tych organów,
- f) uczestniczą w procesie ocen kwalifikacyjnych, o których mowa w pkt VII.8.

VIII. RAPORTOWANIE I SPRAWOZDANIA

VIII.1. Raportowanie danych statystycznych z działalności kontrolno-nadzorczej i prewencyjnej odbywa się elektronicznie w oparciu o systemy teleinformatyczne Państwowej Inspekcji Pracy oraz działające w ich ramach elementy:

- a) karty statystyczne, w których gromadzone są informacje liczbowe dotyczące działań podjętych podczas kontroli i w jej wyniku,
- b) listy kontrolne,
- c) kody nieprawidłowości wykorzystywane przy rejestracji i raportowaniu problematyki zgłoszonych skarg i wniosków o udzielenie porady,
- d) wykazy podstaw prawnych, na podstawie których raportowane są środki prawne zastosowane podczas kontroli przypisane do konkretnych zadań kontrolnych,
- e) słowniki systemowe służące usystematyzowaniu i ujednocznieniu zawartości baz danych,

- f) systemy walidacji, autopodpowiedzi i autouzupełnień, umożliwiające powiązanie danych statystycznych oraz weryfikację ich poprawności i kompletność.
- VIII.2. Elementy, o których mowa w pkt VIII.1, podlegają corocznej aktualizacji, a w przypadku zmian przepisów są aktualizowane na bieżąco.
- VIII.3. Po zakończeniu kontroli tematycznych koordynator kontroli tematycznej w okręgowym inspektoracie pracy sporządza sprawozdanie z realizacji tematu, według zasad ustalonych w wytycznych do tematu kontrolnego.
- VIII.4. Sprawozdanie, o którym mowa w pkt VIII.3, wraz z raportowanymi danymi statystycznymi, stanowi podstawę do przygotowania sprawozdań przez Głównego Inspektora Pracy i okręgowego inspektora pracy, a także do opracowania informacji o wynikach kontroli przekazywanych w szczególności Radzie Ochrony Pracy, ministrom, parlamentarzystom, komisjom sejmowym i innym organom.
- VIII.5. Główny Inspektor Pracy przygotowuje coroczne sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy, zawierające w szczególności informacje na temat:
- a) działań kontrolno-nadzorczych interwencyjnych i planowych,
  - b) poradnictwa prawnego i technicznego,
  - c) działalności prewencyjnej i promocyjnej,
  - d) współpracy krajowej i międzynarodowej,
  - e) wniosków legislacyjnych i opiniowania projektów aktów prawnych,
  - f) podsumowania działalności w roku sprawozdawczym oraz określenia priorytetów na rok następny,
  - g) działalności Państwowej Inspekcji Pracy w ujęciu statystycznym.
- VIII.6. Okręgowy inspektor pracy sporządza roczne sprawozdanie z działalności inspektoratu zawierające ocenę stanu przestrzegania prawa pracy, w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia zgodnie ze swoją właściwością terytorialną. Sprawozdanie zawiera w szczególności informacje, o których mowa w pkt VIII.5.

IX. NARZĘDZIA I SYSTEMY INFORMATYCZNE WSPIERAJĄCE ZARZĄDZANIE KONTROLAMI

- IX.1. Planując i przeprowadzając kontrolę inspektor pracy korzysta z następujących narzędzi i systemów teleinformatycznych:
- a) Navigatora,
  - b) SEODu,

- c) służbowej poczty elektronicznej,
  - d) systemu informacji prawnej, zawierającego aktualne przepisy prawne, orzecznictwo i literaturę prawniczą,
  - e) specjalistycznych aplikacji służących rejestracji działań podejmowanych przez inspektorów pracy w określonych obszarach działalności Państwowej Inspekcji Pracy i raportowaniu danych statystycznych,
  - f) systemu raportowania danych statystycznych dla ogółu kontroli,
  - g) wewnętrznego systemu informacyjnego dla pracowników Państwowej Inspekcji Pracy (Intranet),
  - h) systemu teleinformatycznego prowadzonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych umożliwiające wymianę danych w drodze teletransmisji pomiędzy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Krajową Administracją Skarbową i Państwową Inspekcją Pracy,
  - i) systemu teleinformatycznego publicznych służb zatrudnienia.
- IX.2. Dostęp inspektora pracy do danych, o których mowa w pkt IX.1 lit. h, odbywa się w trybie:
- a) synchronicznym przez pojedyncze zapytanie do prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych systemu teleinformatycznego w zakresie ubezpieczonego, płatnika składek oraz umów o dzieło,
  - b) asynchronicznym przez dostęp do informacji o płatniku składek zawartych w Navigatorze opracowanych na podstawie otrzymywanych cyklicznie z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zbiorów danych jednostkowych dotyczących:
    - płatników opłacających składki na ubezpieczenia społeczne,
    - płatników składek zgłaszających do ubezpieczeń społecznych cudzoziemców,
    - płatników składek składających informację ZUS IWA, którzy zgłosili poszkodowanych w wypadkach przy pracy lub zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

X. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

- X.1. Państwowa Inspekcja Pracy wspiera podnoszenie kwalifikacji inspektorów pracy i innych pracowników wykonujących czynności kontrolne razem z inspektorami pracy, w szczególności służących podniesieniu jakości prowadzonych czynności kontrolnych. Za realizację zadań związanych z podnoszeniem kwalifikacji inspektorów pracy odpowiada w szczególności Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy im. Profesora Jana Rosnera we Wrocławiu.

X.2. Podnoszenie kwalifikacji odbywa się w szczególności przez udział w:

- a) systematycznych szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, doskonalących znajomość przepisów z zakresu prawa pracy, technicznego bezpieczeństwa pracy i legalności zatrudnienia, metodyki prowadzenia kontroli, jak również budujących odporność na sytuacje stresowe i umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- b) szkoleniach specjalizacyjnych,
- c) innych formach kształcenia niż wymienione w lit. a i b, w szczególności studiach wyższych, studiach podyplomowych, kursach językowych lub aplikacji radcowskiej.

X.3. Zasady podnoszenia kwalifikacji określają zarządzenia Głównego Inspektora Pracy w sprawie rozwoju zawodowego pracowników Państwowej Inspekcji Pracy oraz w sprawie zasad uzyskiwania tytułów specjalisty i głównego specjalisty przez pracowników Państwowej Inspekcji Pracy wykonujących czynności kontrolne.